

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA NR. 411 din data de 13.05.2020

Dosar nr.: 728/2019

Petiția nr.: 6225/18.10.2019

Petenți:

Reclamat: Ministerul Apărării Naționale

Obiect: condiționarea acordării venitului lunar pentru soțul sau soția personalului MAPN aflat în misiune în străinătate de starea de sănătate a însoțitorului

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1. **Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului**

, cu domiciliul în , cu reședința în

2. **Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului**

Ministerul Apărării Naționale cu sediul în localitatea București, strada Izvor nr. 110, sector 5

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

3. Petenții reclamă faptul că Ministerul Apărării Naționale a împiedicat petentul să-și însoțească soția la misiune permanentă în străinătate (*prin neacordarea avizului de către Direcția Generală Juridică/MAPN pe Raportul PA nr. 7509 din 01.11.2019 al șefului Departamentului pentru politica de apărare, planificare și relații internaționale*) și nu a acordat petentei drepturile cuvinte ca personal aflat în misiune permanentă în străinătate pentru soțul aflat în întreținerea sa permanentă. De asemenea, petenții sesizează o posibilă discriminare rezultată prin neaplicarea de către Ministerul Apărării Naționale a aceluiași condiții medicale cu cele stabilite de alte ministere pentru efectuarea examenului medical a personalului aflat la misiuni permanente în străinătate, condiții medicale stabilite de către Ministerul Sănătății în baza H.G. nr. 837/1995 pentru toate unitățile trimitătoare.

III. Procedura de citare

4. În temeiul art. 20 alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

5. Prin adresa înregistrată sub nr. 6225/13.11.2019 au fost citați petenții, iar prin adresa înregistrată sub nr. 6858/13.11.2019 a fost citată partea reclamată pentru termenul stabilit de Consiliu la data de 28.11.2019. Prin citație s-a ridicat din oficiu excepția de necompetență a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării referitoare la solicitarea de a se dispune orice măsură necesară pentru înlăturarea consecințelor faptelor de discriminare și restabilirea situației anterioare discriminării.

6. Procedură legal îndeplinită.

7. La termenul stabilit, la ședința de audieri părțile au fost absente.

8. Prin adresa înregistrată sub nr. 6859/13.11.2019 s-a solicitat un punct de vedere de specialitate Ministerul Afacerilor Externe cu privire la obiectul petiției nr. 6225/18.10.2019.

8. Prin adresa înregistrată sub nr. 6860/13.11.2019 s-a solicitat un punct de vedere de specialitate Ministerul Sănătății cu privire la obiectul petiției nr. 6225/18.10.2019.

9. Prin adresa înregistrată sub nr. 7215/28.11.2019 partea reclamată depune un punct de vedere, document care este comunicat petenților prin adresa înregistrată sub nr. 7587/11.12.2019.

10. Prin adresa înregistrată sub nr. 7744/17.12.2019 Ministerul Sănătății depune un punct de vedere de specialitate, document care este comunicat petenților prin adresa înregistrată sub nr. 241/15.01.2019.

11. Prin adresa înregistrată sub nr. 41/06.01.2020 petenții au depus concluzii scrise față de punctul de vedere formulat de către Ministerul Apărării Naționale.

12. Prin adresa înregistrată sub nr. 186/14.01.2020 Ministerul Afacerilor Externe depune un punct de vedere de specialitate, document care este comunicat petenților prin adresa înregistrată sub nr. 421/22.01.2020.

13. Prin adresa înregistrată sub nr. 611/29.01.2020 petenții au depus concluzii scrise față de punctul de vedere de specialitate formulat de către Ministerul Sănătății.

14. Prin adresa înregistrată sub nr. 699/03.02.2020 petenții au depus concluzii scrise față de punctul de vedere de specialitate formulat de către Ministerul Afacerilor Externe.

IV. Susținerile părților

Susținerile petenților

15. Prin **plângerea înregistrată la CNCD sub nr. 6225/18.10.2019** petenții sesizează acțiunea de discriminare îndeplinită de către Ministrul Apărării Naționale și de către reprezentantul Direcției Generale Juridice a MAPN, prin decizia abuzivă de a nu permite petentului, în calitate de soț, să își însoțească soția la post în perioada 10.12.2018 - 10.12.2021, respectiv prin refuzul de a acorda indemnizația lunară în valută petentului în calitate de soț aflat în întreținerea permanentă a soției în străinătate, precum și împiedicarea petenților de a beneficia de anumite drepturi și de a respecta anumite obligații legale (împiedicarea îndeplinirii îndatoririi soților de a locui împreună ca urmare a separării geografice a familiei petenților, obligație prevăzută în *art. 309 alin. 2 din Codul Civil*; împiedicarea petentului, în calitate de soț, să își îndeplinească responsabilitățile față de soție, conform *art. 309 alin. 1 din Codul civil*; împiedicarea petentei de a respecta obligația legală de a-și întreține soțul, obligație prevăzută în *art. 516 alin 1 din Codul Civil*; împiedicarea copilului petenților de a beneficia de sprijinul patern, în conformitate cu *art. 48 din Constituția României*).

16. Petenții susțin că petenta a câștigat concursul pentru ocuparea postului consilier gradul 1 la Secțiunea de Apărare a Delegației României la NATO, Bruxelles, Belgia și ca urmare, în cursul lunii septembrie 2018 a purtat discuții cu reprezentanții biroului resurse umane din cadrul Departamentului pentru politica de apărare, planificare și relații internaționale/MAPN, ocazie cu care a declarat că întreaga familie (copilul și soțul) vor fi în întreținerea sa permanentă și o vor însoți la post pe întreaga perioadă de 3 ani de desfășurare a misiunii permanente, rezultând că sunt întrunite toate condițiile stipulate în Legea nr. 495/2004 și HG nr. 837/1995 pentru a beneficia de drepturile acordate personalului trimis în misiune permanentă în străinătate.

17. Petenții susțin că s-au prezentat împreună cu fiul minor la Spitalul Militar pentru efectuarea vizitei medicale și că ulterior partea reclamată a emis Raportul nr. PA7509 din

01.11.2018 în care se precizează că petenta va fi însoțită la post doar de copilul acesteia, potrivit celor precizate în avizul medical, în același timp aducându-i-se la cunoștință petentei (prin Nota nr. DJ 9845 din 15.11.2018, înmănată în data de 29.11.2018) că soțul acesteia a fost declarat inapt și că nu o poate însoți la post din acest motiv.

18. Petenții susțin că au solicitat pentru a doua oară drepturile care li se cuvin, având în vedere că petentul în calitate de soț este „de facto” în întreținerea permanentă a petentei și ca urmare însoțitor la misiune permanentă în străinătate, însă partea reclamată nu a luat măsurile de a remedia această situație.

19. Petenții susțin că au depus plângerea prealabilă înregistrată sub nr. Ap.282 din 28.06.2019, la care au primit răspuns prin intermediul documentului nr. DJP6380 din 26.07.2019 cum că plângerea nu a fost soluționată favorabil.

20. În final petenții consideră că numai persoana care deține calitatea de personal trimis în misiune permanentă în străinătate are dreptul să decidă care dintre membrii de familie se află în întreținere permanentă și cine să o însoțească, respectând limitele și prevederile art. 5 alin. 2 din Legea nr. 495/2004, modificat prin Ordonanța 63/2006 (*„sunt considerați membri de familie aflați în întreținere permanentă la misiune în străinătate soția/soțul și copiii minori care însoțesc personalul trimis în misiune permanentă cu durată mai mare de un an la misiunile diplomatice, oficiile consulare și institutele culturale.”*)

21. Petenta a anexat sesizării sale înscrisuri.

22. **Prin adresa înregistrată la CNCD sub nr. 611/29.01.2020 petenta formulează concluzii scrise la „Punctul de vedere” înregistrat cu nr. 7744/17.12.2019 al Ministerului Sănătății.**

23. Petenții reiterează faptul că interzicerea dreptului petentului de a fi în întreținerea permanentă a soției în străinătate și de a-și însoți familia la misiune permanentă, precum și a altor drepturi menționate în petiție, pe baza criteriului boală cronică (aptitudine medicală), reprezintă atât o imixtiune gravă a MAPN în viața intimă, privată, de familie și domiciliul, cât și săvârșirea acțiunii de discriminare asupra familiei petenților.

24. Petenții susțin că în punctul de vedere depus la dosarul cauzei de către Ministerul Sănătății nu s-au prezentat condițiile pe care trebuie să le aplice/respecte unitățile trimițătoare, inclusiv MAPN, la efectuarea examenului medical, deși respectivul minister este singura instituție care are responsabilitatea legală să stabilească condițiile examenului medical pentru personalul trimis în misiune permanentă în străinătate și pentru membrii de familie (conform art. 12 alin. 1 din H.G. nr. 837/1995 *„Unitățile trimițătoare sunt obligate să ia măsuri ca trimiterea personalului în misiune permanentă în străinătate să se facă numai în baza unui examen medical, în condițiile stabilite de către Ministerul Sănătății, din care să rezulte că starea sănătății acestuia îi permite desfășurarea activității în țările respective. Sunt supuși acestui examen medical și membrii de familie care însoțesc personalul permanent în străinătate”*).

25. În continuare, petenții susțin că art. 12 alin. 1 din HG nr. 837/1995 se referă la personalul M.A.E. sau al altor ministere, iar în ceea ce privește personalul MAPN (ca ”unitate trimițătoare”) aspectele medicale privind persoanele care urmează să însoțească personalul aflat la misiuni permanente în străinătate sau care participă la misiuni cu mandat special sunt reglementate de către *Ordinul Ministrului Apărării Naționale nr. 8/2013 pentru aprobarea Metodologiei privind evaluarea stării de sănătate și stabilirea aptitudinii medico-militare a personalului participant la misiuni și operații în afara teritoriului statului român și a baremului medical aferent*. În acest sens, petenții consideră că toate unitățile trimițătoare, inclusiv MAPN, sunt obligate să efectueze examenul medical respectând în totalitate aceleași condiții medicale stabilite de Ministerul

Sănătății, neaplicarea unitară de către toate unitățile trimitătoare a acestor condiții constituind discriminare.

26. Petenții consideră că Ministerul Sănătății nu are atribuții care să-i permită să interpreteze dacă MAPN a respectat prevederile Legii nr. 495/2004 și ale H.G. nr. 837/1995, dacă Ordinul M8/2013 a fost emis cu respectarea normelor de tehnică legislativă prevăzute în Legea nr. 24/2000, dacă Direcția Medicală a MAPN poate stabili condiții de aptitudini medicale pentru membrii de familie ale personalului MAPN în situația în care membrul de familie nu are niciun raport juridic (administrativ, de muncă etc.) cu MAPN (aceștia având libertatea să-și aleagă medicul, direcția/spitalul care să-i asigure asistență medicală, casa de asigurări de sănătate, etc.).

27. Ca urmare, petenții consideră că Ministerul Sănătății nu este în măsură să exprime un punct de vedere legal în speța de față, structurile medicale ale MAPN fiind în fapt cele abilitate să analizeze și să ia decizii în ceea ce privește personalul propriu.

28. Prin adresa înregistrată la CNCD sub nr. 699/03.02.2020 petenții formulează concluzii scrise la „Punctul de vedere” înregistrat cu nr. 7215/28.11.2019 al Ministerului Apărării Naționale.

29. Petenții susțin că în data de 11.12.2019 au depus la Curtea de Apel Ploiești cererea de chemare în judecată a MAPN atât pentru fapte ilegale săvârșite de către partea reclamată asupra familiei petenților, cât și pentru discriminare.

30. Cu privire la excepția necompetenței materiale a CNCD petenții consideră că MAPN se află într-o gravă eroare juridică deoarece CNCD deține pe deplin competența materială de a investiga, constata, sancționa faptele de discriminare constând în interzicerea petentului de a-și însoți soția la misiune permanentă în străinătate și interzicerea acordării drepturilor cuvinte soției pentru soțul aflat în întreținerea sa permanentă, precum și a înlătura consecințele acestor fapte și restabilirea situației anterioare, mai exact permiterea petentului de a-și însoți soția la misiune permanentă în străinătate și acordarea drepturilor ce se cuvin petentei începând cu data de 15.12.2018.

31. Petenții nu sunt de acord cu susținerea MAPN potrivit căreia temeiurile invocate în sesizare au legătură doar cu materia contenciosului administrativ și apreciază că CNCD trebuie să analizeze faptele discriminatorii săvârșite de MAPN asupra familiei petenților prin luarea în considerare a încălcării prevederilor legale din domeniul contenciosului legislativ, ale dreptului muncii și ale dreptului familiei și copilului minor, raportate la criteriile și prevederile O.G. nr. 137/2000.

32. În ceea ce privește obiectul sesizării înaintate CNCD, petenții arată că se referă atât la discriminarea petentei pe motivul stării de sănătate/ aptitudinile medicale ale soțului, în calitate de consilier pentru apărare la Secțiunea de Apărare a Delegației României la NATO, față de colegii încadrați pe posturi similare din cadrul secțiunii, cu care se află în situații perfect comparabile, colegi având dreptul de a fi însoțiți la post de către soț/soție și beneficiind de toate drepturile personalului trimis în misiune permanentă în străinătate, inclusiv de drepturile cuvenite ca urmare a însoțirii la post de către soț/soție, cât și discriminarea petentului pe motivul stării sale de sănătate/aptitudinilor medicale, prin interzicerea dreptului de a o însoți pe soție la misiunea permanentă în străinătate și de a fi în întreținerea permanentă a soției, față de membrii de familie ale celorlalte persoane care lucrează în secțiune, membrii cu care se află în situații comparabile și care beneficiază de dreptul de a însoți soțul/soția la misiune și de a fi în întreținerea permanentă a soției/soțului și discriminarea copilului petenților față de copii minori ai colegilor din cadrul secțiunii, copii cu care se află în situații comparabile și care beneficiază permanent de prezența tatălui/mamei (însoțitorului). De asemenea, petenții consideră că sunt

discriminați față de personalul care este încadrat în Delegație și aparține Ministerului Afacerilor Externe, cărora nu li se aplică aceleași condiții la efectuarea examenului medical deoarece criteriile stabilite de MAPN nu sunt aceleași cu criteriile stabilite de MAE, deși acestea ar trebui să fie unitare și stabilite de Ministerul Sănătății. În acest sens, petenții consideră că neaplicarea unitară a condițiilor examenului medical pentru personalul trimis în misiune și pentru membrii de familie, în conformitate cu Legea nr. 495/2004 și HG nr. 837/1995 de către toate unitățile trimitătoare, inclusiv MAPN, reprezintă discriminare. De asemenea petentul consideră că decizia MAPN de a-i interzice să-și însoțească la post soția care se află în misiune permanentă în străinătate, în Belgia (stat membru UE), reprezintă o ingerință gravă a statului și un amestec a unei autorități publice în dreptul la viață privată și de familie, o ingerință în dreptul său ca soț și tată, prin interzicerea dreptului de a se bucura de compania soției și a copilului.

33. În ceea ce privește criteriul care a stat la baza acțiunii de discriminare săvârșită de MAPN împotriva familiei petenților, prin deciziile de a interzice/condiționa încadrarea postului în funcție de starea de sănătate a unui membru de familie, acesta este în mod evident boală cronică (aptitudine medicală a soțului). Astfel, petenții consideră că decizia ministrului apărării naționale, neacordarea avizului DGJ și luarea deciziei de „refacere a raportului” de încadrare a postului, prin obligarea petentei de a renunța la un membru de familie, care ar fi trebuit să o însoțească la post, pe motiv că respectivul membru este “inapt medical” reprezintă discriminare și „un tratament diferențiat” față de colegii aflați în posturi similare, care beneficiază de drepturile cuvenite personalului trimis în misiune permanentă.

34. În continuare petenții susțin că MAPN, în punctul său de vedere, în mod intenționat nu a tăcut nicio referire la petent sau la boala petentului, partea reclamată având cunoștință de boala cronică a soțului din cauza căreia a fost declarat inapt medical, acesta fiind cel mai probabil și motivul de a nu pune la dispoziție documentele indicate de petenți ca și probe. De asemenea, petenții susțin că MAPN nu a justificat motivul interzicerii petentului de a-și însoți soția la post, pe criteriul boală cronică, respectiv aptitudine medicală. În acest sens petenta consideră că este victimă a discriminării ca urmare a neacordării drepturilor care i se cuvin pe motivul stării de sănătate a soțului, MAPN neavând o justificare obiectivă și rezonabilă pentru decizia luată, având în vedere că boala soțului nu implică responsabilitatea MAPN în niciun fel față de acesta și că nu există niciun raport de muncă sau de altă natură juridică între MAPN și soțul petenei care să necesite aptitudini medicale. În plus, petenții arată că MAPN nu a prezentat scopul legitim urmărit și nu a justificat dacă această decizie/măsură era „necesară într-o societate democratică” și proporțională cu scopul legitim urmărit.

35. Petenții susțin că argumentul MAPN potrivit căruia petenții nu ar fi adus probe nu trebuie luat în considerare deoarece prezentarea acestora nu este în niciun caz obligatorie pentru persoanele discriminate, ci pentru persoana împotriva căreia s-a formulat sesizarea, căreia îi revine sarcina de a dovedi că nu a avut loc o încălcare a principiului egalității de tratament; în acest sens petenții susțin că și-au îndeplinit obligația care le revine ca persoane discriminate constând în prezentarea de „fapte” pe baza cărora poate fi „prezumată” existența unei discriminări directe sau indirecte.

36. Petenții susțin că MAPN, în punctul său de vedere formulat în prezenta speță, a omis intenționat să ofere răspunsuri la acțiunea de discriminare înfăptuită asupra membrilor familiei petenților, nu a depus nicio probă care să dovedească că nu a înfăptuit acțiunea de discriminare de care sunt acuzați, astfel cum avea obligația legală, ascunzând rapoartele prin care s-a săvârșit fapta de discriminare, analiza fondului sesizării constând doar în criticarea în general a unor elemente selectate din sesizare, fără să ofere argumente logice susținute de prevederi legale și probe. De asemenea petenții consideră că MAPN nu a dovedit că nu a încălcat

principiul egalității de tratament prin interpretarea eronată a prevederilor referitoare la efectuarea examenului medical de către membrii de familie care însoțesc personalul permanent în străinătate din Hotărârea Guvernului nr. 837/1995, în cadrul Ordinului ministrului apărării naționale nr. M8/2013 și în Metodologie. Astfel, în accepțiunea petenților, Ordinul ministrului apărării naționale nr. M8/2013 și Metodologia conțin dispoziții care, prin aplicarea lor, permit abuzul exercitat de ministrul apărării naționale și șeful DGJ de a interveni în viața privată și de familie, prin stabilirea statutului de membru de familie aflat în întreținere permanentă la misiune în străinătate care însoțesc personalul trimis în misiune permanentă, precum și drepturile ce se cuvin potrivit acestui statut, în mod arbitrar, pe baza unui criteriu de aptitudini medicale, contrar Legii nr. 495/2004 și HG nr. 837/1995. De asemenea, prin dispozițiile Ordinului nr. M8/2013, împreună cu cele din metodologie, s-au încălcat și dispozițiile Legii nr. 24/2000 privind metodologia de tehnică legislativă, art.4, art.42 alin.4, art.77 și art.78, Ministerul Apărării Naționale nefiind îndreptățit să emită acte normative care să interpreteze ori să modifice, și completeze dispoziții ale actelor normative de forță juridică superioară; or, prin stabilirea obligației ca membrii de familie care însoțesc personalul trimis la misiune permanentă în străinătate să fie apt medical, MApN a aplicat în mod greșit legea, ordinul și metodologia conținând soluții contrare Legii nr. 495/2004 și HG nr. 837/1995.

37. Petenții susțin că, pentru a lua o decizie corectă privind faptele de discriminare sesizate, CNCD ar trebui să solicite și să analizeze lista cu condițiile examenului medical pentru personalul trimis în misiune permanentă în străinătate și membrii de familie, emisă de Ministerul Sănătății, lista cu condițiile care au stat la baza examenului medical efectuat de personalul propriu și membrii de familie (petenții afându-se în situații comparabile cu aceștia deoarece lucrează în aceeași Delegație) emisă de Ministerul Afacerilor Externe, precum și următoarele documente emise de MApN:

- Nota nr. 9845 din 15.11.2018 care reprezintă avizul Direcției Generale Juridice la raportul nr. PA 7509 din 01.11.2018, raport adresat ministrului apărării naționale pentru aprobarea încadrării petentei pe post și a drepturilor aferente în care șeful DGJ precizează că petentul „este declarat inapt” medical și decide în locul ministrului apărării naționale „refacerea raportului în cauză”, cu luarea în considerare a observațiilor formulate, respectiv scoaterea soțului din raport și interzicerea acestuia de a-și însoți soția la post, pe baza criteriului discriminatoriu de aptitudine medicală/boală cronică, inclusiv interzicerea altor drepturilor aferente cuvenite;
- Mesaj intraman nr. PA 4270 din 30.05.2019 prin care i se comunică petentei că raportul nr. PA 2982 din 02.05.2019 nu a fost aprobat (fapta de discriminare fiind săvârșită de șeful DGJ, care precizează că până la momentul la care soțul petentei nu va fi declarat „apt” de către forurile competente din cadrul Ministerului Apărării Naționale aceasta nu poate obține aprobarea ministrului apărării naționale de a fi însoțită la post de către soț și, în mod implicit, să beneficieze de drepturile solicitate prin raportul supus analizei);
- Documentul nr. PA 5617 din 26.07.2019 prin care se comunică petenților răspunsul la plângerea prealabilă (fiind a treia oară când fapta de discriminare sesizată este menționată);
- Raportul PA nr. 7509 din 01.11.2019 (la care se face referire în Nota nr. DJ 9845 din 15.11.2018);
- Raportul nr. PA 2982 din 02.05.2019 depus de petentă prin care solicită acordarea drepturilor cuvenite personalului trimis în misiune permanentă în străinătate;
- Decizia ministrului apărării naționale prin care i se interzice soțului să însoțească petenta la post și interzicerea drepturilor aferente, precum și avizele care au stat la baza deciziei

(ex. avizele Direcției generale juridice și Direcției generale financiar-contabilă);

- Documentul nr. Ap.282 din 28.06.2019 (înregistrat cu nr. SG 4451 din 12.07.2019/DJ 4815 din 12.07.2019) privind decizia ministrului apărării naționale, inclusiv decizia ministrului, cu privire la răspunsul la plângerea prealabilă.

38. Petenții susțin că organizarea concursului și desemnarea candidatului pentru ocuparea unui post permanent în structurile de reprezentare națională în străinătate s-au efectuat pe baza „*Normelor privind organizarea și desfășurarea concursului/examenului în vederea ocupării de către personalul Ministerului Apărării Naționale a posturilor permanente din structurile de reprezentare națională în străinătate, precum și a celor din structurile internaționale la care România este parte*”, aprobate prin Ordinul ministrului apărării naționale M59/2015; condiția de a fi „apt” medical este prevăzută de art. 34 alin. 1 doar pentru personalul care va ocupa postul respectiv [„(1) *Se nominalizează pentru ocuparea posturilor permanente candidații care s-au clasat pe primul loc la concurs, respectiv au promovat examenul și au fost declarați "apt" psihologic și medical*”]; în continuare, petenții susțin în cuprinsul Normelor nu există nicio prevedere prin care să se menționeze că ocuparea postului de candidat care a fost declarat și „apt” medical, se va face numai dacă membrii de familie care îi însoțesc sunt și ei declarați „apt” medical.

39. Petenții susțin că, astfel cum a recunoscut MAPN în punctul său de vedere, *Legea nr. 495/2004 privind salarizarea și alte drepturi bănești ale personalului din administrația centrală a Ministerului Afacerilor Externe și de la misiunile diplomatice, oficiile consulare și institutele culturale românești din străinătate și Hotărârea Guvernului nr. 837/1995 cu privire la criteriile de salarizare în valută și celelalte drepturi în valută și în lei ale personalului trimis în misiune permanentă în străinătate* sunt actele normative care stabilesc, în mod unitar, salarizarea și alte drepturi bănești pentru personalul trimis în misiune permanentă în străinătate, precum și condițiile pe care trebuie să le îndeplinească persoanele care însoțesc personalul trimis în misiune, prevederi și condiții care trebuie aplicate și respectate, fără excepție, de toate unitățile trimitătoare.

40. Petenții susțin că principalele drepturi de care beneficiază personalul trimis în misiune permanentă în străinătate sunt prevăzute în HG nr. 837/1995, în art. 1 [„(a) *salariu lunar în valută*; c) *o indemnizație lunară în valută pentru soția (soțul) aflată în întreținere în străinătate*; d) *o indemnizație lunară în valută pentru maximum doi copii aflați în întreținere*, e) *o indemnizație lunară în lei, pe familie, pentru acoperirea cheltuielilor de întreținere a locuinței în țară*”] și în art. 13 alin. 1 [“*Cheltuielile pentru transportul personalului trimis în misiune permanentă în străinătate, precum și al membrilor săi de familie aflați în întreținere permanentă în străinătate, în condițiile prezentei hotărâri, se suportă de către unitățile trimitătoare*”].

41. Petenții susțin că din analiza prevederilor art. 1 din HG nr. 837/1995 rezultă că singura condiție impusă pentru ca personalul trimis în misiune permanentă să beneficieze de drepturile pentru membrii de familie este ca membrii de familie să fie în întreținere permanentă a personalului respectiv și că nici în Legea nr. 495/2004, nici în H.G. nr. 837/1995 nu există o prevedere legală care să stabilească condiția de a fi apt medical pentru membrii de familie care însoțesc personalul trimis în misiune permanentă în vederea acordării drepturilor menționate; nicăieri în cuprinsul HG nr. 837/1995 nu există vreo prevedere pentru a interzice celelalte drepturi menționate mai sus dacă membrul de familie este inapt medical sau care să stabilească pentru membrii de familie condiția de a fi apt medical pentru a însoți personalul trimis în misiune permanentă; ca urmare, rezultă că singura condiție impusă pentru ca personalul trimis în misiune permanentă să beneficieze de drepturile pentru membrii de familie, este ca membrii de familie să fie în întreținere permanentă a personalului respectiv; de asemenea, petenții susțin

că nici în Legea nr. 495/2004, nici și în Hotărârea Guvernului nr. 837/1995, nu există vreo prevedere legală care să condiționeze alocarea acestor drepturi de statutul de însoțitor a membrilor de familie.

Susținerile părții reclamate

42. Prin **punctul de vedere depus și înregistrat sub nr. 7215/28.11.2019** partea reclamată a invocat excepția de necompetență materială a C.N.C.D. în soluționarea petiției, competența de soluționare a obiectului petiției revenind instanțelor judecătorești pentru conflicte de muncă, în eventualitatea continuării demersului inițiat de petentă, având în vedere faptul că, în vederea clarificării modalității de recunoaștere a drepturilor pretinse, petenta a înțeles să se adreseze anterior instituției militare prin plângerea prealabilă în materia contenciosului administrativ înregistrată cu nr. D.J. nr. 4815 din 12.07.2019 (la care a primit răspunsul nr. DJP 6380 din 26.07.2019).

43. În plus, partea reclamată apreciază că în speță CNCD nu are competența legală să soluționeze cererea petenților deoarece nu poate forma obiectul analizei Consiliului o presupusă faptă de încălcare de către instituția militară a unor drepturi fundamentale stabilite în legislația europeană/internațională și națională, precum și presupusa intervenție în mod abuziv în viața privată și de familie a petenților.

44. În continuare partea reclamată susține că petenții nu și-au îndeplinit obligațiile legale privind furnizarea de probe (documente relevante sau utile) în sprijinul afirmațiilor făcute și privind indicarea unui criteriu prevăzut de art. 2 alin. (1) din O.G. nr.137/2000, nefiind menționate nici situațiile comparabile la care se raportează.

45. Partea reclamată susține că analiza pe fondul problemei relevă faptul că argumentația petentei este construită exclusiv pe considerente de ordin personal, iar elementul subiectiv care stă la baza formulării cererii îl constituie modalitatea proprie de interpretare a anumitor dispoziții din *Legea nr. 495/2004 privind salarizarea și alte drepturi bănești ale personalului din administrația centrală a Ministerului Afacerilor Externe și de la misiunile diplomatice, oficiile consulare și institutele culturale românești din străinătate, cu modificările și completările ulterioare* și din *Hotărârea Guvernului nr. 837/1995 cu privire la criteriile de salarizare în valută și celelalte drepturi în valută și în lei ale personalului trimis în misiune permanentă în străinătate, cu modificările și completările ulterioare* („...legea nu oferă...dreptul de a stabili cine dintre membrii de familie ar trebui să fie considerați în întreținere permanentă în străinătate și cine dintre membrii de familie ar trebui să mă însoțească la post. Pe lângă faptul că este nelegal, dar este imoral...ca o lege să permită o astfel de ingerință în viața noastră privată și de familie, să stabilească cu cine am dreptul să locuiesc sau să împart domiciliul. Consider că numai eu, în calitate de personal trimis în misiune permanentă în străinătate, aveam dreptul să stabilesc cine dintre membrii de familie se află în întreținerea mea permanentă și cine să mă însoțească...”).

46. Partea reclamată susține că petenta aduce în discuție legalitatea *Metodologiei privind evaluarea stării de sănătate și stabilirea aptitudinii medico-militare a personalului participant la misiuni și operații în afara teritoriului statului român*, aprobată prin Ordinul ministrului apărării naționale nr. M.8/2013, prin raportare la ierarhia actelor normative, nemulțumirea fiind exprimată cu privire la actul normativ în ansamblul său, fără indicarea, în concret (articol, alineat), a prevederilor pretins discriminatorii.

47. În ceea ce privește presupusele fapte de discriminare invocate de petenți, partea reclamată precizează că acestea nu intră sub incidența prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 137/2000, nefiind îndeplinită, în primul rând, condiția existenței scopului menționat de norma

juridică în cauză și că reținerea scopului incriminat prin dispozițiile art. 2 alin. 1 din actul normativ (existența unei conduite culpabile a emitentului actului criticat) este, în mod vădit, imposibilă, nefiind admis ca, pe parcursul procedurilor desfășurate în fața Consiliului, să se statueze în sensul lipirii de efecte juridice a anumitor acte normative emise de Ministerul Apărării Naționale (Ordinul ministrului apărării naționale nr. M.8/2013), pe motiv că acestea sunt discriminatorii.

48. Partea reclamată susține că petenta supune atenției o serie de constatări proprii (ex. „Acordarea anumitor drepturi salariale, prin invocarea îndeplinirii unei condiții de sănătate...este nerațională, ilegală și discriminatorie...”, „Condiționarea încadrării postului ...este total ilegală” ș.a.) care, în mod obiectiv și rezonabil, nu pot fi considerate ca fiind utile sau concludente pentru soluționarea prezentei spețe.

Sușinerile expertului Ministerul Sănătății – Direcția Generală de Asistență Medicală și Sănătate Publică

49. Prin **punctul de vedere înregistrat sub nr. 7744/17.12.2019** Ministerul Sănătății susține că din Raportul nr PA7509/01.11.2018 al Departamentului pentru politica de apărare, planificare și relații internaționale reiese că petenta *”încadrează postul de consilier gradul I (consilier pentru apărare), la Secțiunea de Apărare a Delegației României la NATO - Structuri și funcții din compunerea Delegației României la NATO asigurate de MAPN, funcție echivalentă conform HG nr. 172/2003, cu completările și modificările ulterioare, cu consilier diplomatic clasa 11/4,62”*.

50. Ministerul Sănătății arată că petenta este angajată a MAPN, iar raportarea la Legea nr. 495/2004 privind salarizarea și alte drepturi bănești ale personalului din administrația centrală a Ministerului Afacerilor Externe și de la misiunile diplomatice, oficiile consulare și institutele culturale românești din străinătate se face în acest caz numai în vederea stabilirii drepturilor bănești ce decurg din ocuparea acestei funcții; în același timp, atât petenta, angajată a MAPN, cât și petentul în calitate de soț, conform Legii nr. 346 din 21 iulie 2006 (republicată), privind organizarea și funcționarea Ministerului Apărării Naționale, fac subiectul serviciilor medicale asigurate de către Direcția Medicală a MAPN, conform Cap. 4, art. 23 [”Direcția medicală coordonează asistența medicală a personalului armatei și a cadrelor militare în rezervă și în retragere, asigurarea sanitar-veterinară, implementează politica națională de sănătate la nivelul Ministerului Apărării Naționale, organizează învățământul medico-militar, prin Institutul Medico-Militar și structuri despecialitate, și elaborează concepția privind funcționarea serviciilor medicale și sanitar-veterinare”].

49. Ministerul Sănătății susține că, în condițiile arătate mai sus, art. 12 alin. 1 din HG nr. 837/1995 [”Unitățile trimitătoare sunt obligate să ia măsuri ca trimiterea personalului în misiune permanentă în străinătate să se facă numai în baza unui examen medical, în condițiile stabilite de către Ministerul Sănătății, din care să rezulte că starea sănătății acestuia îi permite desfășurarea activității în țările respective. Sunt supuși acestui examen medical și membrii de familie care însoțesc personalul permanent în străinătate, în condițiile prezentei hotărâri.”] se referă la personalul MAE sau al altor ministere, altele decât MAPN.

50. Ministerul Sănătății susține că, în ceea ce privește personalul MAPN (ca ”unitate trimitătoare”), aspectele medicale privind persoanele care urmează să însoțească personalul aflat la misiuni permanente în străinătate sau care participă la misiuni cu mandat special sunt reglementate de către Ordinul Ministrului Apărării Naționale nr. 8/2013 pentru aprobarea Metodologiei privind evaluarea stării de sănătate și stabilirea aptitudinii medico-militare a personalului participant la misiuni și operații în afara teritoriului statului român și a baremului medical aferent.

51. În final Ministerul Sănătății consideră că nu este în măsură să exprime un punct de vedere legal în acest caz, structurile medicale ale MAPN fiind în fapt cele abilitate să analizeze și să ia decizii în ceea ce privește personalul propriu.

Susținerile expertului Ministerul Afacerilor Externe

52. Prin **punctul de vedere înregistrat sub nr. 186/14.01.2020 Ministerul Afacerilor Externe** susține că, în conformitate cu dispozițiile art. 48 din *Legea nr. 495/2004 privind salarizarea și alte drepturi bănești ale personalului din administrația centrală a Ministerului Afacerilor Externe și de la misiunile diplomatice, oficiile consulare și institutele culturale românești din străinătate, cu modificările și completările ulterioare, plecarea personalului în misiune permanentă în străinătate se face în baza unui examen medical la care sunt supuși și membrii de familie care însoțesc personalul permanent în străinătate.*

53. Ministerul Afacerilor Externe susține că, în baza dispozițiilor legale redată mai sus, efectuarea examenului medical pentru personalul trimis în misiune permanentă în străinătate de către Ministerul Afacerilor Externe precum și pentru membrii de familie care însoțesc personalul permanent în străinătate este asigurată de către Centrul Medical de Diagnostic, Tratament Ambulatoriu și Medicină Preventivă - București, la solicitarea Ministerului Afacerilor Externe în calitate de unitate trimitătoare.

VI. Motivele de fapt și de drept

54. În fapt, Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD) reține faptul că petenții se consideră discriminați de prevederile *Metodologiei privind evaluarea stării de sănătate și stabilirea aptitudinii medico-militare a personalului participant la misiuni și operații în afara teritoriului statului roman*, aprobată prin *Ordinul Ministrului Apărării Naționale nr. 8 din 4 februarie 2013*, prin încălcarea dreptului la viață privată și de familie a personalului MAPN trimis în misiune permanentă ai căror însoțitori (soț/soție) - membrii de familie nu îndeplinesc condiția de a fi "apt medical", prin comparație cu personalul MAPN trimis în misiune permanentă ai căror însoțitori îndeplinesc condiția de a fi "apt medical".

55. Colegiul Director reține sub analiză, în primul rând, expunerea petenților privind ingerința statului și amestecul unei autorități publice în dreptul la viață privată și de familie prin refuzul acordării unui drept financiar (indemnizației lunare în valută) soțului care urma să-și însoțească soția la misiunea permanentă NATO din Bruxelles – Belgia în calitate de membru de familie aflat în întreținere în străinătate, din cauza inaptitudinii medicale a soțului (soțul suferind de o boală cronică necontagioasă pe baza căreia este declarat "inapt medical").

56. Examinând conținutul petiției, legislația în vigoare și dezbătând excepția de necompetență materială a C.N.C.D. față de obiectul sesizării, invocată de către partea reclamată, Colegiul director reține că petiția vizează o potențială faptă de discriminare provenită din condiționarea, prin ordin de ministru, a acordării venitului lunar în valută pentru soțul sau soția personalului MAPN aflat în misiune în străinătate de starea de sănătate a însoțitorului. Astfel, fondul problemei în prezenta speță pe de o parte este corelativ faptului că prezumțiile de discriminare ce se nasc în cauză se circumstanțiază în legătură cu un criteriu interzis de art. 2 alin.1 din O.G. nr. 137/2000 și nu în legătură cu aspecte de legalitate din care ar putea decurge un eventual tratament diferit (ceea ce ar plasa cazul în afara incidenței legislației antidiscriminării), iar pe de altă parte își are originea într-un act administrativ cu caracter normativ, cu putere juridică inferioară legii, care are rolul de a clarifica și detalia dispozițiile actelor normative pentru care a fost emis și nu de a adăuga aspect esențiale. Ca urmare,

Colegiul director **respinge excepția excepția de necompetență materială a CNCD invocată de partea reclamată.**

57. În drept, coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, precum și având în vedere atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul director analizează în strânsă legătură în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în prima instanță, elementele art. 2 al O.G. nr.137/2000, republicată, cuprinse în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță. În măsura în care se reține întrunirea elementelor discriminării, așa cum este definită în art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de O.G. nr. 137/2000, republicată.

58. Potrivit O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, prin discriminare se înțelege acel tratament diferențiat ce are la bază un criteriu, dintre cele prevăzute în lege și care are drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege.

59. Astfel, în speța de față se analizează în ce măsură a fost discriminat personalul Ministerului Apărării Naționale trimis în misiune permanentă în străinătate, ai căror însoțitori nu îndeplinesc condiția de a fi “apt medical”, din punctul de vedere al întreținerii relațiilor de familie (dreptul la viață privată și de familie), în comparație cu personalul ai căror însoțitori îndeplinesc condiția de a fi “apt medical”.

60. Pentru ca o faptă să fie calificată discriminatorie trebuie să îndeplinească următoarele condiții: a) existența unui tratament diferențiat a unor situații analoage sau omiterea de a trata în mod diferit situații diferite, necomparabile; b) existența unui criteriu de discriminare conform art. 2 alin (1) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată; c) tratamentul să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege; d) tratamentul diferențiat să nu fie justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop să nu fie adecvate și necesare.

61. Colegiul director a analizat petiția, având în vedere elementele constitutive ale unei fapte de discriminare.

61.1. Condiția existenței unui tratament diferențiat a unor situații analoage sau omiterea de a trata în mod diferit situații diferite, necomparabile.

61.1.1. Analiza diferențierii se realizează prin compararea a două situații (potrivit art. 1 alin. 3 al O.G. nr. 137/2000, „exercitarea drepturilor enunțate în cuprinsul prezentului articol privește persoanele aflate în situații comparabile”).

61.1.2. “Conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, o distincție este discriminatorie în sensul articolului 14 dacă nu are o justificare obiectivă și rezonabilă. Existența unei astfel de justificări trebuie evaluată în raport cu scopul și efectele măsurii în cauză, având în vedere principiile care prevalează în general în societățile democratice. O diferență de tratament în exercitarea unui drept consacrat în Convenție nu trebuie să urmărească doar un scop legitim; Articolul 14 este, de asemenea, încălcat atunci când se stabilește în mod clar că nu există o relație rezonabilă de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit. Cu alte cuvinte, conceptul de discriminare cuprinde de obicei cazurile în care o persoană sau un grup se vede, fără o justificare adecvată, tratat mai puțin bine decât altul, chiar dacă Convenția nu necesită tratamentul cel mai adecvat mai favorabil. Într-adevăr, articolul 14 nu împiedică o

diferență de tratament dacă se bazează pe o evaluare obiectivă a circumstanțelor de fapt esențial diferite și dacă, pe baza interesului public, stabilește un echilibru echitabil între protecția intereselor comunitate și respectarea drepturilor și libertăților garantate de Convenție. Statele contractante se bucură de o anumită marjă de apreciere pentru a stabili dacă și în ce măsură diferențele dintre situații din alte aspecte similare justifică diferențele de tratament. Domeniul său de aplicare variază în funcție de circumstanțe, domenii și context.” (**Glor împotriva Elveției**, 30 aprilie 2009, § 72-74)

61.1.3. În analiza speței, Colegiul director se raportează la prevederile art. 2 alin 2 coroborat cu art. 3 alin 2 din Metodologia privind evaluarea stării de sănătate și stabilirea aptitudinii medico-militare a personalului participant la misiuni și operații în afara teritoriului statului român, aprobată prin Ordinul Ministrului Apărării Naționale nr. M. 8 din 4 februarie 2013 [Art. 2 (alin 1) *Vizita medicală a personalului armatei care participă la misiuni în afara teritoriului statului român, executate în temeiul prevederilor legale, a căror durată este mai mare de 30 de zile (...) se efectuează (...) (alin 2) În Spitalul Universitar de Urgență Militar Central "Dr. Carol Davila", prin Ambulatoriul de specialitate, și în Institutul Național de Medicină Aeronautică și Spațială "General doctor aviator Victor Anastasiu" se efectuează vizita medicală pentru următoarele categorii de personal: (...) e) membrii de familie ai militarilor care încadrează funcții în birourile atașajilor militari ai apărării, membrii de familie care urmează să însoțească personalul aflat la misiuni permanente în străinătate sau care participă la misiuni cu mandat special. Art. 3 (alin 2) Pentru categoriile de personal specificate la art. 2 alin. (2) lit. a), d) și e), la finalul efectuării vizitei medicale se înscrie în Fișa de examinare medicală - tip Ministerul Apărării Naționale, după caz, formularea "starea sănătății permite/nu permite desfășurarea activității în misiune".] și reține la faptul că în cuprinsul actului administrativ cu caracter normativ există prevederi în care se stipulează că anumite drepturi financiare recunoscute personalului MAPN trimis în misiune permanentă se acordă numai dacă membrii de familie care îi însoțesc sunt declarați „apt medical”.*

61.1.4 Prin raportare la prevederile Legii nr. 495/2004 privind salarizarea și alte drepturi bănești ale personalului din administrația centrală a Ministerului Afacerilor Externe și de la misiunile diplomatice, oficiile consulare și institutele culturale românești din străinătate și la prevederile H.G. nr. 837/1995 cu privire la criteriile de salarizare în valută și celelalte drepturi în valută și în lei ale personalului trimis în misiune permanentă în străinătate, Colegiul director observă că statul român acordă o indemnizație lunară membrilor de familie însoțitori ai personalului plecat în misiune permanentă în străinătate în urma unui control medical, însă Ministerul Apărării Naționale condiționează acordarea indemnizației respective de îndeplinirea de către aceștia a condiției de a fi apt medical.

61.1.5. Analizând petiția, documentația depusă la dosar și legislația aplicabilă, Colegiul director apreciază că, prin măsurile aplicate, angajatorul a pus petenții (*petenta - consilier pentru apărare la Secțiunea de Apărare a Delegației României la NATO, funcție echivalentă cu consilier diplomatic clasa 11/4,62, petentul – însoțitor suferind de o boală cronică necontagioasă*) într-o vădită situație dezavantajoasă în raport cu personalul MAPN aflat pe funcții similare în misiune permanentă în străinătate cu însoțitori în perfectă stare de sănătate.

61.1.6 În concluzie, Colegiul director constată că tratamentul diferențiat a provenit în urma introducerii unui criteriu de departajare a însoțitorilor personalului MAPN plecat în misiune permanentă în străinătate, acela al existenței/inexistenței bolilor cronice, care creează premisele unei diferențieri în cadrul aceleiași categorii de persoane, angajații MAPN care beneficiază de toate drepturile personalului trimis în misiune permanentă în străinătate (inclusiv de drepturile cuvenite ca urmare a însoțirii la post de către soț/soție) fiind DOAR cei care au

însoțitori considerați „apt medical”.

61.2. Condiția existenței unui criteriu de discriminare, conform art. 2 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000, cu modificările și completările ulterioare, republicată și a unei legături de cauzalitate între criteriul invocat și faptele sesizate.

61.2.1 Din prevederile art. 2 alin.1 din O.G nr. 137/2000, republicată, se poate observa că definiția discriminării include elementul criteriului, element care reprezintă un aspect definitoriu pentru calificarea unei fapte de discriminare. Criteriul, în raport cu elementele constitutive ale discriminării, astfel cum este definit în art. 2 din O.G. nr. 137/2000, trebuie interpretat în sensul existenței sale ipso facto, constituind însăși cauza actului sau faptului discriminatoriu.

61.2.2. Criteriile protejate, conform cazuisticii CEDO, trebuie să reprezinte caracteristici personale pe baza cărora persoane sau grupuri de persoane pot fi deosebite unele de altele (**Kjeldsen, Busk Madsen și Pedersen împotriva Danemarcei**, 7 decembrie 1976, §56). De asemenea, „Art. 14 nu protejează împotriva oricărui tratament diferențiat ci doar împotriva acelor care se bazează pe o caracteristică identificabilă, obiectivă sau personală ori pe «statut», pe baza cărora o persoană sau un grup de persoane se diferențiază între ele” (**Clift împotriva Regatului Unit**, 13 iulie 2010, §55), iar noțiunea „orice altă situație” trebuie să se interpreteze cât mai larg posibil (**Clift împotriva Regatului Unit**, 13 iulie 2010, §56-61), cu atât mai larg cu cât dreptul atins este considerat a fi mai important (**Clift împotriva Regatului Unit**, 13 iulie 2010, §62).

61.2.3. În speța de față, Colegiul Director reține că petenții au invocat criteriul “boală cronică necontagioasă” ca motiv al tratamentului diferențiat suferit, respectivul criteriu reîșind și din prevederile art. 2 alin 2 coroborat cu art. 3 alin 2 din Metodologia privind evaluarea stării de sănătate și stabilirea aptitudinii medico-militare a personalului participant la misiuni și operații în afara teritoriului statului roman, aprobată prin Ordinul Ministrului Apărării Naționale nr. M. 8 din 4 februarie 2013.

61.2.4. Coroborând aspectele reținute obiectului sesizării, Colegiul Director reiterează faptul că discriminarea presupune atingerea adusă exercitării unui drept al persoanei discriminate tocmai datorită apartenenței acesteia la un grup sau al unei caracteristici individuale. Din acest punct de vedere, discriminarea directă presupune o legătură de cauzalitate identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau la unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate în cazul persoanei care este supusă discriminării. Această legătură de cauzalitate reiese din definiția cuprinsă în art. 2 al O.G. nr. 137/2000, republicată, în particular prin utilizarea sintagmei „pe bază de”, dispunând că prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință „pe bază de (...)”. Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare, ca circumstanță concretizată, materializată, constituind însăși cauza actului sau faptului discriminatoriu și care, în situația inexistenței, nu ar determina săvârșirea discriminării.

61.2.5. Colegiul director constată că în situația redată, între criteriu invocat de către petenți (“boală cronică necontagioasă”) și faptele imputate părții reclamante există un evident raport de cauzalitate, refuzul acordării indemnizației lunare în valută însoțitorului personalului plecat în misiune permanent în străinătate având în vedere exclusiv prevederea legală privind starea de sănătate a însoțitorului apreciată ca fiind necorespunzătoare din cauza unei boli cronice necontagioase, astfel cum este reiese din art. 2 alin 2 coroborat cu art. 3 alin 2 din Metodologia privind evaluarea stării de sănătate și stabilirea aptitudinii medico-militare a

personalului participant la misiuni și operații în afara teritoriului statului roman, aprobată prin Ordinul Ministrului Apărării Naționale nr. M. 8 din 4 februarie 2013.

61.3. Condiția ca tratamentul să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege.

61.3.1. O faptă constituie discriminare dacă atinge un drept, oricare dintre cele garantate de tratate internaționale ratificate de România sau cele prevăzute de legislația națională.

61.3.2. Colegiul director reține faptul că statul român acordă o indemnizație lunară însoțitorilor – membrii de familie în recunoașterea și respectarea dreptului la viața privată și de familie a personalului plecat în misiune permanentă în străinătate, în speța supusă judecării fiind în mod evident afectat dreptul la viață privată și de familie a petenților.

61.3.3. “După cum a decis instanța europeană, noțiunea de „viață privată” este cuprinzătoare, nu se pretează la o definiție exhaustivă. Factori precum numele, identitatea, orientarea, viața sexuală sunt elemente importante ale sferei personale, protejate de art. 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Această dispoziție protejează, de asemenea, dreptul la identitate și la dezvoltare personală, precum și dreptul oricărui individ de a lega și dezvolta relații cu membrii săi și cu lumea exterioară; ea se poate întinde asupra activităților profesionale și comerciale. Există, așadar, o zonă de interacțiune între individ și ceilalți membri ai societății, care, chiar într-un context public, poate ține de „viața privată”. [...] noțiunea de „viață privată”, în sensul art. 8 al Convenției, astfel cum acest text este interpretat de instanța de contencios european, cuprinde dreptul persoanei la viață privată intimă, personală, dreptul acesteia la viață privată socială și dreptul persoanei la un mediu înconjurător sănătos.[...] jurisprudența instanțelor naționale și europene pune în lumină faptul că noțiunea de „viață privată” este într-o continuă evoluție și conține, astăzi, atât aspecte tradiționale – precum dreptul la imagine, starea civilă a persoanei, identitatea, sănătatea, religia, integritatea sa fizică și morală, viața sentimentală etc., dar și aspecte moderne, legate de percepții noi în viața socială” (prof. dr. Corneliu Bîrsan, *Convenția europeană a drepturilor omului. Comentariu pe articole*, Editura C.H. Beck, Ediția 2, pag. 601 și pag 604)

61.4. În contextul descris mai sus, se pune întrebarea “Care este relevanța sau scopul urmărit de MAPN atunci când se instituie în sarcina însoțitorului petentei (în speță soțul acesteia), care nu desfășoară activități de serviciu în cadrul NATO, obligația de îndeplinire a condiției “apt medical” în vederea acordării drepturilor financiare constând în indemnizație lunară în valută?” Cu privire la întrebarea legitim ridicată, Colegiul director reține faptul că însoțirea soției (angajată a MAPN) la sediul NATO din Bruxelles - Belgia de către soțul suferind de o boală cronică necontagioasă se justifică cu atât mai mult cu cât cel din urmă are nevoie de sprijin material, ajutor și susținere morală din partea partenerului de viață.

61.5. În virtutea inversării sarcinii probei, partea reclamată avea obligația de a prezenta justificări obiective pe baza cărora să motiveze introducerea prevederilor normative analizate. În acest sens, Colegiul director constată că nu a fost inversată sarcina probei în prezenta cauză, din analiza celor expuse de partea reclamată neputând fi reținute susțineri care să justifice necesitatea condiționării însoțitorilor angajaților MAPN aflați în misiune permanentă în străinătate de a fi „apt din punct de vedere medical”, în special ținând cont de faptul că MAPN nu are alte obligații legale față de starea de sănătate a unui însoțitor care se deplasează cu persoana angajată MAPN la Bruxelles, la sediul NATO.

62. În concluzie, condiționarea acordării indemnizației lunare însoțitorului personalului MAPN plecat în misiune permanent în străinătate reprezintă faptă de discriminare, întrucât a creat o deosebire pe baza criteriului „boală cronică necontagioasă”, având ca scop și efect restrângerea exercitării, în condiții de egalitate, a dreptului la viață privată și de familie.

63. În continuare Colegiul director apreciază incidente în speța de față următoarele documente internaționale:

63.1. Art. 12 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, adoptată de către Adunarea Generală a O.N.U. de la 10 decembrie 1948, prevede că *"Nimeni nu va fi supus la imixtiuni arbitrare în viața sa personală, în familia sa, în domiciliul lui sau în corespondența sa, nici la atingeri aduse onoarei și reputației sale. Orice persoană are dreptul la protecția legii împotriva unor asemenea imixtiuni sau atingeri."*, iar art. 16 pct. 3 prevede că *"Familia este elementul natural și fundamental al societății și are dreptul la ocrotire din partea societății și a statului"*.

63.1.1. "Articolul 12 din Declarație a format bazele unei concepții filozofice noi privind viața particulară a persoanei și raporturile statului cu proprii cetățeni, raporturi de care se pot bucura prin vocație și alte persoane rezidente pe teritoriul acestuia. Potrivit acestora, statele și-au asumat o obligație pozitivă de ocrotire a vieții personale a individului, dar și una negativă, și anume: de a se abține de la imixtiuni ilegite în viața familială, în domiciliul sau corespondența persoanelor aflate pe teritoriul lor ("prof. univ. dr. Ionescu Cristian, *Câteva comentarii teoretice pe marginea dreptului la viața privată. O perspectivă constituțională*", Pandectele romane nr. 7/2016, pag.15).

63.2. În concordanță cu dispozițiile Declarației Universale a Drepturilor Omului, Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, adoptat de Adunarea generală a ONU în anul 1966, prevede în art. 17 că *"1. Nimeni nu va putea fi supus vreunor imixtiuni arbitrare sau ilegale în viața particulară, în familia, domiciliul sau corespondența sa, nici la atingeri ilegale aduse onoarei și reputației sale. 2. Orice persoană are drept la protecția legii împotriva unor asemenea imixtiuni sau atingeri."*

63.3. Colegiul director reține și dispozițiile **Convenției Europene a Drepturilor Omului**, care la **art. 8** **pragraful 1** dispune că *"Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului și a corespondenței sale"*.

63.3.1. "Scopul principal al art. 8 este protejarea indivizilor împotriva ingerințelor arbitrare în exercitarea dreptului la respectarea vieții private și de familie, a domiciliului și a corespondenței. Este vorba despre obligația negativă clasică descrisă de Curtea Europeană a Drepturilor Omului ca fiind obiectivul esențial al art. 8 (*Kroon și alții împotriva Țărilor de Jos*, pct. 31). [...] În cazul în care cauza privește o obligație negativă, Curtea trebuie să aprecieze dacă ingerința a fost conformă cu cerințele art. 8 § 2, și anume dacă era prevăzută de lege, urmărea un scop legitim și era necesară într-o societate democratică. [...] Curtea a afirmat în repetate rânduri că orice ingerință a unei autorități publice în exercitarea dreptului unei persoane la respectarea vieții private și a corespondenței trebuie să fie <<prevăzută de lege>>. Această expresie nu implică doar respectarea legislației interne, ci se referă, de asemenea, la calitatea acestei legislații, care trebuie să fie compatibilă cu statul de drept (*Halford împotriva Regatului Unit*, pct. 49). Legislația națională trebuie să fie clară, previzibilă și suficient de accesibilă (*Silver și alții împotriva Regatului Unit*, pct. 87). Acest lucru include un caracter suficient de previzibil pentru a permite persoanelor particulare să acționeze în conformitate cu legea, precum și o delimitare clară a marjei de apreciere a autorităților publice." (Curtea Europeană a Drepturilor Omului, *Ghid privind art. 8 din Convenția europeană a drepturilor omului. Dreptul la respectarea vieții private și de familie, a domiciliului și a corespondenței*, actualizat la data de 31.12.2018, pag 8 și pag 9).

64. Raportat la legislația națională, Colegiul Director reține prevederile **art. 26 alin. 1 din Constituție** *„Autoritățile publice respectă și ocrotesc viața intimă, familială și privată.”*

65. De asemenea, potrivit **articolului 10 lit. h) din O.G. nr. 137/2000** „Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale,

discriminarea unei persoane fizice, a unui grup de persoane din cauza apartenenței acestora ori a persoanelor care administrează persoana juridică la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză prin: **h)** refuzarea acordării pentru o persoană sau un grup de persoane a unor drepturi sau facilități.”

66. Având în vedere motivele expuse mai sus, **Colegiul director constată că se întrunesc cumulativ elementele constitutive ale unei fapte de discriminare prevăzute art. 2 alin. 1 și art. 10 lit. h din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.**

67. Față de cele menționate **Colegiul director dispune, pentru săvârșirea faptei de discriminare, sancționarea părții reclamate cu AVERTISMENT.**

68. Privind sancționarea faptelor de discriminare, Colegiul director a avut în vedere prevederile directivelor Uniunii Europene în domeniu, care solicită statelor membre Uniunii Europene aplicarea de sancțiuni efective, proporționale și descurajante. Proportionalitatea se poate asigura prin acordarea graduală a amenzii, în funcție de gravitatea faptei, între limitele stabilite de lege. Colegiul director subliniază în acest sens că trebuie înțeles cu adevărat că scopul sancționării unor fapte care aduc atingere unor drepturi și principii, cum ar fi dreptul la nediscriminare și la un tratament egal în materie de angajare și profesie, este în sensul corectării unor asemenea fapte și prevenirii săvârșirii lor în viitor și nu aplicarea neapărat a unei măsuri punitive cum este cea a amenzii contavenționale.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin.(2) din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE

1. Admite excepția de necompetență a Consiliului invocată din oficiu pentru capătul de cerere privind dispunerea înlăturării consecințelor faptelor de discriminare și restabilirea situației anterioare faptelor discriminării.
2. Respinge excepția de necompetență materială a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării referitor la obiectul petiției, invocată de către partea reclamată.
3. În ceea ce privește neaplicarea unitară a condițiilor examenului medical pentru personalul trimis în misiune de către toate unitățile trimitătoare (inclusiv de către MAPN), se constată că nu există situații comparabile între angajații MAPN și angajații celorlalte ministere, având în vedere statutul special al personalului MAPN aflat în misiune permanentă în străinătate.
4. În ceea ce privește condiționarea, prin Ordinul Ministrului Apărării Naționale nr. 8/2013, de starea de sănătate a însoțitorului, a acordării venitului lunar în valută pentru soțul sau soția personalului MAPN aflat în misiune în străinătate, se constată întrunirea cumulativă a elementelor faptei de discriminare, astfel cum este prevăzută

în art. 2 alin. 1 coroborat cu art. 10 lit. h din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare.

5. Se sancționează Ministerul Apărării Naționale cu Avertisment, în conformitate cu art. 7 din O.G. nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor.
6. Se recomandă părții reclamate să remedieze situația constatată, respectiv să modifice metodologia prin care condiționează acordarea venitului lunar în valută pentru soțul sau soția personalului MApN aflat în misiune în străinătate de starea de sănătate a însoțitorului, eliminând criteriul discriminatoriu prevăzut de art. 3 alin. 2 din Metodologia privind evaluarea stării de sănătate și stabilirea aptitudinii medico-militare a personalului participant la misiuni și operații în afara teritoriului statului roman, aprobată prin Ordinul Ministrului Apărării Naționale nr. M. 8 din 4 februarie 2013.
7. O copie a hotărârii se va transmite părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare cu modificările și completările ulterioare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată în data de 13.05.2020 au fost: ASZTALOS CSABA FERENC – Membru, DINCĂ ILIE – Membru, GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru, HALLER ISTVÁN – Membru, JURA CRISTIAN – Membru, LAZĂR MARIA – Membru, POPA SORINA CLAUDIA – Membru, SANDU TATIANA VERONICA – Membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr.138 / 24.03.2020.

**ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiul Director,
Președinte CNCD**

Data redactării: 10.12.2020

Motivată și tehnoredactată C.O./S.M.D.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare cu modificările și completările ulterioare, republicată și Legii nr. 554/2000 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.